

Postanowienie z dnia 4 czerwca 1998 r.

III RN 35/98

Rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu uzupełnienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego przez dołączenie jej odpisu następuje na podstawie art. 58 KPA w związku z art. 59 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.).

Przewodniczący SSN: Andrzej Wróbel, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 4 czerwca 1998 r. sprawy ze skargi Janiny O. na decyzję Wojewody S. z dnia 20 maja 1997 r. [...] w przedmiocie przyznania gwarantowanego zasiłku okresowego z pomocy społecznej, na skutek rewizji nadzwyczajnej Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku z dnia 13 listopada 1997 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Wojewoda S. decyzją z dnia 20 maja 1997 r. [...] utrzymał w mocy decyzję Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w G. z dnia 8 kwietnia 1997 r. w sprawie odmowy przyznania Janinie O. gwarantowanego zasiłku okresowego. W dniu 17 czerwca 1997 r. do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku wpłynęło pismo Janiny O. z dnia 16 czerwca 1997 r., w którym napisała ona co następuje: „Wnoszę odwołanie na decyzję Wojewody S. z

dnia 20.05.1997 r. w sprawie odmowy gwarantowanego zasiłku okresowego jako samotnej matce (...)" Sąd potraktował powyższe pismo jako skargę na decyzję i pismem z dnia 23 lipca 1997 r. wezwał Jadwigę O. do usunięcia, w terminie 7 dni od daty jego otrzymania, „braków skargi” na decyzję Wojewody S. poprzez: „1) uiszczenie wpisu w kwocie 10 zł; 2) nadesłanie odpisu skargi wraz z załącznikami”; w wezwaniu tym znalazło się także pouczenie, że nie usunięcie braków skargi w terminie spowoduje jej odrzucenie. Janina O. w określonym terminie uiściła żadaną opłatę i równocześnie przesała do Sądu odpis decyzji Wojewody S., zamiast żadanego odpisu skargi. W tej sytuacji Sąd postanowieniem z dnia 28 sierpnia 1997 r. [...] odrzucił skargę i nakazał zwrot na rzecz skarżącej uiszczzonego przez nią wpisu. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd wyjaśnił, że odrzucenie skargi nastąpiło na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) z powodu nieuzupełnienia przez skarżącą w wyznaczonym terminie braków skargi, tj. nienadesłania odpisu skargi. W dniu 17 września 1997 r. skarżąca zwróciła się do Sądu z prośbą o ponowne wyznaczenie terminu dla rozpoznania jej odwołania, uzasadniając swój wniosek tym, że nie rozumiała właściwie treści wezwania Sądu. Równocześnie skarżąca nadesłała żądany odpis swego pisma - odwołania z dnia 16 czerwca 1997 r. Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Białymstoku postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 listopada 1997 r. [...] oddalił wniosek skarżącej w przedmiocie przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi, podnosząc w uzasadnieniu, że stosownie do art. 35 ust. 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym sąd może przywrócić stronie termin do wniesienia skargi jedynie z ważnych powodów. Tymczasem, w opinii Sądu, nie można zaliczyć do ważnych powodów niezrozumienia przez skarżącą wezwania do złożenia odpisu skargi. Sąd podkreślił, że skarżąca miała obowiązek złożyć do sądu administracyjnego w wymaganym terminie odpis skargi, a złożyła odpis decyzji. Skarżąca nie dopełniła więc, w opinii Sądu, obowiązku złożenia odpisu skargi i nie wskazała we wniosku o przywrócenie terminu żadnych ważnych powodów, które do tego doprowadziły.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku z dnia 13 listopada 1997 r. [...], w której zarzucił rażące naruszenie art. 35 ust. 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym i art. 9 KPA w związku z art. 59 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz naruszenie

interesu Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że:

Po pierwsze - Naczelny Sąd Administracyjny rozpoznał wniosek skarżącej o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi w oparciu o przepis art. 35 ust. 3 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, który dopuszcza przywrócenie terminu do wniesienia skargi „z ważnych powodów”, ale nie miał on zastosowania w niniejszej sprawie. W danym wypadku nie chodziło bowiem o „przywrócenie terminu do wniesienia skargi”, ale o „przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi”, a więc o „przywrócenie terminu do dokonania innych czynności procesowych”. Dlatego w tej sytuacji należało podjąć rozstrzygnięcie na podstawie art. 58 KPA w związku z art. 59 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, a w tym wypadku zainteresowany musi jedynie „uprawdopodobnić, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy”.

Po drugie - w rozpoznawanej sprawie nie sposób zarzucić skarżącej, że uchybiła zakreślonemu terminowi z powodu niedbalstwa, jeśli zważyć, że: a) w decyzji Wojewody Suwalskiego z dnia 20 maja 1997 r. w pouczeniu o możliwości jej zaskarżenia nie użyto słowa „skarga”; b) niezwłocznie po otrzymaniu wezwania z Naczelnego Sądu Administracyjnego skarżąca uiściła żądany wpis oraz nadesłała do Sądu odpis decyzji Wojewody, w przekonaniu, że tego właśnie dotyczy wezwanie. Tymczasem Sąd, nie biorąc powyższych okoliczności pod uwagę oraz uchybiając obowiązkowi, o którym mowa w art. 9 zdanie ostatnie KPA, postanowił odrzucić skargę, w następstwie czego skarżąca została pozbawiona prawa do sądowej oceny jej sprawy. [...]

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest uzasadniona.

Art. 37 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) określa formalne wymagania jakim powinna czynić zadość skarga wnoszona do Naczelnego Sądu Administracyjnego z zachowaniem ustawowego terminu (art. 35 ust. 1 ustawy o NSA). Skarga, która nie czyni zadość

tym wymaganiom nie może być przedmiotem rozpoznania, jednakże Sąd może wezwać skarżącego do uzupełnienia braków skargi w wyznaczonym terminie. Jeżeli natomiast braki skargi nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie, to po jego upływie Sąd skargę odrzuca (art. 27 § 2 *in fine* ustawy o NSA).

Poza obowiązkiem spełnienia wymagań formalnych dotyczących terminu (art. 35 ust. 1 ustawy o NSA) oraz elementów koniecznych skargi jako pisma procesowego, o których mowa w art. 37 ustawy o NSA, na skarżącym spoczywa także obowiązek uiszczenia wpisu od skargi (art. 36 ustawy o NSA) oraz obowiązek dołączenia do skargi jej odpisu, który nie został wprawdzie sformułowany wprost w przepisach ustawy o NSA, ale wynika z przepisów art. 59 *in fine* ustawy o NSA w związku z art. 128 KPC oraz art. 38 ust. 1 ustawy o NSA. Jeżeli natomiast wnoszący skargę uchybi obowiązkowi dołączenia do skargi jej odpisu, to wówczas Sąd powinien wezwać skarżącego do dopełnienia tego obowiązku w wyznaczonym terminie. Jeżeli jednak skarżący uchybi wyznaczonemu terminowi, to biorąc pod uwagę, że w danym wypadku chodzi o uchybienie terminu do dokonania czynności procesowej (nadesłanie odpisu pisma procesowego), na prośbę skarżącego, który uprawdopodobni, że uchybienie terminowi nastąpiło bez jego winy, Sąd powinien przywrócić termin do dopełnienia obowiązku przesłania odpisu skargi (art. 59 ustawy o NSA w związku z art. 58 KPA). Natomiast nie ma w tym wypadku zastosowania przepis art. 35 ust. 3 ustawy o NSA, który określa zasady przywrócenia terminu do wniesienia skargi.

W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że Janina O. zachowała 30-dniowy termin do złożenia skargi, o którym mowa w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym i wniosła do Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku pismo zawierające prośbę o rozpoznanie sprawy odmowy przyznania jej gwarantowanego zasiłku okresowego decyzją Wojewody S. z dnia 20 maja 1997 r., mocą której utrzymał on wcześniejszą odmowną decyzję Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w G. z dnia 8 kwietnia 1997 r., które Sąd uznał za spełniające wymagania formalne skargi z art. 37 ustawy o NSA. Skarżąca nie dopełniła jednak obowiązku uiszczenia wymaganego wpisu (art. 36 ustawy o NSA) oraz nie nadesłała odpisu swej skargi wraz z załącznikami (art. 128 KPC w związku z art. 59 *in fine* ustawy o NSA). Następnie w wyniku wezwania przez Sąd do usunięcia tych braków, skarżąca niezwłocznie uiszczyła wprawdzie wymagany wpis, a ponadto także nadesłała odpis zaskarżonej decyzji zamiast odpisu własnej skargi. W tej sytuacji Sąd skargę odrzucił

na podstawie art. 27 ust. 2 *in fine* ustawy o NSA, uzasadniając to tym, że nie została ona uzupełniona w wyznaczonym terminie. Natomiast prośbę skarżącej o przywrócenie terminu do zadośćuczynienia obowiązkowi nadesłania odpisu skargi, Sąd oddalił, ponieważ błędnie przyjął, że w danym wypadku podstawą rozstrzygnięcia sądowego powinien być art. 35 ust. 3 ustawy o NSA, a - w opinii Sądu - brak było ważnych powodów dla przywrócenia terminu do wniesienia skargi. Tymczasem Sąd powinien oprzeć swe rozstrzygnięcie w tym wypadku na podstawie art. 58 KPA w związku z art. 59 ustawy o NSA. Zważywszy na wyjaśnienia skarżącej, iż uchybiła terminowi do przesłania odpisu skargi, wyłącznie z tej przyczyny, że pozostawała w błędnym przekonaniu, iż została wezwana przez Sąd właśnie do przesłania kopii zaskarżonej decyzji, należało uznać, że strona uprawdopodobniła, iż nie ponosi winy uchybienia terminowi do dokonania wymaganej czynności procesowej i przywrócić jej ten termin (art. 9 i art. 58 § 1 KPA związku z art. 59 ustawy o NSA). Należało tak uczynić tym bardziej jeśli zważyć, że skarżąca niezwłocznie zareagowała na wezwanie organu do dokonania tej czynności, a także i to, że już składając skargę do Sądu, którą nazwała „odwołaniem”, okazało się, że nie w pełni orientuje się w przysługujących jej uprawnieniach i obowiązkach procesowych

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) w związku z art. 393¹³ § 1 KPC orzekł, jak w sentencji.

=====